UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Introdución á Economía		Código	760G01002
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Ferrol)			

Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuadrimestre	Primeiro	Formación básica	6

Idioma	Castelán		
Modalidade docente	Presencial		
Prerrequisitos			
Departamento	Economía Aplicada 1		
Coordinación	Agullo Leal, Fernando	Correo electrónico	fernando.agullo@udc.es
Profesorado	Agullo Leal, Fernando	Correo electrónico	fernando.agullo@udc.es
Web	fagullo.info		
Descrición xeral	A asignatura de Introdución á Economía intégrase no plan de estudos da titulación no 1º curso como materia básica. En canto á justificación de esta asignatura podese dicir que posto que as relacións laborais prodúcense normalmente no seno das empresas, é imprescindibel para un especialista neste campo, posuir unhas nocións de Economía xeneral, facendo especial fincapié na análise da toma de decisións na empresa (o mercado: oferta e demanda, o consumo, a producción, os custes da producción, os ingresos e o beneficio, etc) e, por suposto, no factor traballo, no precio: o salario e na problemática do mercado laboral. A asignatura abrangue tanto a dimensión interna da empresa como das relacións coa súa contorna externa. Malia que pola súia natureza, esta materia ten un contido abstacto, integra, con todo, múltiples aspectos relacionados coa rea lidade social e os problemas de actualidade, aos que nos é moi difícil non ter que buscarlles unha interpretación ou unha explicación. A parte da análise técnica, imprescindible para o coñecemento do fucionamento dunhas empresas e en xeral dunhas economías cada vez máis complexas e globalizadas no seu funcionamento, preténdese que os alumnos desenvolvan actitudes éticas e críticas fronte ao papel da empresa na sociedade, recoñecer o función social da empresa ao ser quen contrata e remunera aos factores productivos, entre eles, o máis importanmte socialmente, o traballo. Polo que concederáselle tanta relevancia ao análise puramente económico e instrumental como aos aspectos sociais. A Integración desta asignatura no plan de estudos queda plenamente xustificada porque: 1. Responde á necesidade dun coñecemento máis técnico, dede o punto de vista económico, do ámbito das Relacións Laborais, á vez que se requiere dar resposta a problemas tan ineludibles como é paro, o funcionamento dos mercados, a toma de decisión das empresas na procura dos seus ouxetivos , o funcionamento das economías nacionais nun mundo globalizado, o crecemento e o subdesenvolvemento económico, etc. 2. Responde á letra e ao espírito da Lei de Reforma Universitaria cando considera que a universidade ha de servir para xerar coñecemento pero, ademais, debe transmitir ou transferir ese coñecemento á sociedade que a sustenta.		

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A6	Economía e mercado de traballo.
A10	Organización e dirección de empresas.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.
A16	Asesorar e/ou xestionar en materia de emprego e contratación laboral.
A18	Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.
A19	Identificar as fontes de información económica e o seu contido.
A20	Realizar funcións de representación e negociación en diferentes ámbitos das relacións laborais.
A26	Aplicar técnicas cuantitativas e cualitativas de investigación social ao ámbito laboral.
A27	Asesoramento a organizacións sindicais e empresariais, e aos seus afiliados.
A29	Elaborar, implementar e avaliar estratexias territoriais de promoción socioeconómica e inserción laboral.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.

A32	Comprender a relación entre procesos sociais e a dinámica das relacións laborais.
A35	Análise crítico das decisións emanadas dos axentes que participan nas relacións laborais.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B14	Aprendizaxe autónomo.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer a metodoloxía da análise económica e familiarizarse coa forma de efectuar as súas razonamientos. Coñecer e saber aplica-las diferentes ferramentas de análise económica na interpretación do comportamento do consumidor no mercado e na súa toma de decisións. Coñecer e saber aplica-las diferentes ferramentas de análise económica na interpretación do comportamento das empresas no mercado proveedor, entendendo o proceso de formación de custos e a toma de decisións para acadar os seus obxetivos. Coñecer as características do mercado no que opera a empresa, condicioantes da súas capacidade, autonomía e flexibilidade na toma de decisións. Comprender como a toma de decisións vai condicionar os resultados da empresa. Adquirir as competencias que permitan atopar a interpretación correcta dos indicadores de uso frecuente no eido empresarial e laboral.	A6 A10 A13 A14 A16 A18 A19 A20 A26 A27 A29 A31 A32 A35	B2 B3 B4 B6 B8 B9 B14	C4 C5 C6 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas

TEMA 1. INTRODUCIÓN: PLANTEAMIENTOS METODOLÓXICOS.	SUBTEMA 1. CONCEPTOS BÁSICOS E MÉTODO EN ECONOMÍA 1. Instrumentos de análisis teórico 2. A actividade económica e o campo de estudo da Economía 3. A Economía como ciencia SUBTEMA 2. A ESCASEZ E A FPP 1. Escasez e cuestións básicas de toda organización económica. A economía de mercado 2. A Frontera de Posibilidades de Producción (FPP). SUBTEMA 3. OS SUXETOS ECONÓMICOS E O PAPEL DO ESTADO NA ECONOMÍA 1. Os suxetos económicos. 2. As funcións do Estado. LECTURAS: Blanco, J. y Aznar, J. Introducción a la Economía. Cap 1. Mochón, F. Principios de Economía. Cap 1. Mochón, F. Economía, Teoría y Política. Cap 1 y 2. Lipsey, R. Introducción a la Economía Positiva. Cap 1, 2 y 3. Gimeno, J. y otros. Principios de Economía. Cap 1. Martín, J.L. Principios de Economía. Cap 1 y 2. Duarte, A. y otros. Curso elemental de micro y macroeconomía. Cap 1.
TEMA 2. O FUNCIONAMIENTO DO MERCADO.	SUBTEMA 4. A OFERTA E A DEMANDA. 1. O mercado. 2. A demanda. 3. A oferta. 4. Determinación do equilibrio de mercado. SUBTEMA 5. A ELASTICIDADE, CONCEPTOS, CLASES E APLICACIÓNS 1. A elasticidade da demanda. 2. A elasticidade da oferta. 3. Aplicacións da elasticidade. LECTURAS: Blanco, J. y Aznar, J. Introducción a la Economía. Cap 2 y 3. Mochón, F. Principios de Economía. Cap 2 y 3. Mochón, F. Economía, Teoría y Política. Cap 3 y 5. Lipsey, R. Introducción a la Economía Positiva. Cap 7, 8, 9 y 10. Gimeno, J. y otros. Principios de Economía. Cap 1 y 2. Martín, J.L. Principios de Economía. Cap 4, 7 y 8. Duarte, A. y otros. Curso elemental de micro y macroeconomía. Cap 2. Wonnacot y Wonnacot. Economía. Cap. 20

TEMA 3. O FUNCIONAMIENTO DA ECONOMÍA NO SEU CONXUNTO.	SUBTEMA 6. EL ANÁLISIS MACROECONÓMICO Y LA RENTA NACIONAL 1. El análisis macroeconómico y la Renta Nacional. 2. La Renta Nacional. 3. La distribución de la Renta Nacional. 4. Variables relacionadas con la población, el empleo y las relaciones laborales. SUBTEMA 7. EL PARO Y LA INFLACIÓN 1. El paro: causas y efectos. 2. La inflación: causas y efecftos. SUBTEMA 8. A DEMANDA AGREGADA E O EQUILIBRIO GLOBAL DA ECONOMÍA 1. A demanda agregada. 2. O consumo. 3. O aforro. 4. A inversión. 5. O equilibrio entre oferta e demanda agregadas. 6. Modelo do fluxo circular da renta. 7. Multilicadores keynesianos. SUBTEMA 9. O DIÑEIRO 1. Definición de dinero, características e funcións do diñeiro. 2. A creación de diñeiro bancario e o multiplicador monetario. 3. Teorías do diñeiro: clásica y keynesiana. SUBTEMA 10. OS CICLOS E AS POLÍTICAS ECONÓMICAS 1. Os ciclos económicos. 2. Teorías explicativas dos ciclos. 3. As políticas económicas: monetaria y fiscal. 4. Os efectos das políticas económicas. LECTURAS: Blanco, J. y Aznar, J. Introducción a la Economía. Cap 9, 10 Gimeno, J. Principios de Economía. Cap 7, 9, 10 y 11 Mochón, F. Principios de Economía. Cap. 9 y 14 Mochón, F. Economía. Teoría y Política. Cap. . Martín, J.L. Principios de Economía. Cap 8, 9, 10 11 y 13. Duarte, A. y otros. Curso elemental de micro y macroeconomía. Cap. 6, 7

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias / Resultados**	**Horas lectivas (presenciais e virtuais)**	**Horas traballo autónomo**	**Horas totais**
Sesión maxistral	A20 A18 A16 A10 A6 A27 A29 A32 A35 B8 B6 C6 C7 C8	32	55.5	87.5
Obradoiro	A6 A18 A26 A31 A35 B8 B9	16	21.5	37.5
Proba obxectiva	A6 A13 A18 B2 B4	3.5	0	3.5

Portafolios do alumno	B2 B3 B4 B14	0.5	7	7.5
Traballos tutelados	A6 A14 A18 A19 B4 B9 C4 C5	0.5	13	13.5
Atención personalizada		0.5	0	0.5
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Sesión maxistral	É a información ou desenvolvemento de contidos que incide sobre o nivel de coñecementos do alumno e que serven de punto de partida para a consolidación das aprendizaxes. A lección maxistral consiste na exposición oral e sistematizada por parte do profesor, que o fin de transmitir certos coñecementos ao alumno. É un recurso didáctico que permite ao profesor transmitir con precisión os conceptos mais importantes da materia, e debera polo xeral, reflectir coñecementos que lles sería difícil de atopar aos alumnos por outros meios. A lección maxistral servirá fundamentalmente para transmitir os contidos do programa dunha forma sistematizada e respectando unha orde expositiva que teña en conta os aspectos seguintes: - Exposición dun marco global inicial que permita centrar o tema. - Análise dos aspectos principais que integran o tema. - Síntese integradora do exposto. - Fixación breve e sinóptica do tema. Será empregada principalmente ao comezo dos contidos teóricos pois estes requiren dunha presentación global, sintética e con rigor científico e claridade expositivar.
Obradoiro	Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado. Realizaranse prácticas de aula dos contidos da materia. Dentro dos métodos existentes para facer prácticas dos contidos teóricos estudados utilizaremos o de probas de ensaio ou resposta libre coa posibilidade de ser complementados con probas de tipo test. A aplicación deste método implica a formulación dunha ou varias cuestións, que el alumno deberá desenvolver. O profesor utilizará como principios do procedimento de corrección: - A precisión na resposta. - A utilización de representacións gráficas como medio de expresión dos razonamentos. - A identificación dos conceptos e relacións relevantes. -Xerarquizar a súa importancia.
Proba obxectiva	Proba escrita utilizada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida, elaborado rigorosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes, actitudes, intelixencia, etc. É de aplicación tanto para a avaliación diagnóstica, formativa como sumativa. A Proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Tamén se pode construír cun só tipo dalgunha destas preguntas.alguna de estas preguntas.
Portafolios do alumno	É unha carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno nun período de tempo, cos comentarios e cualificacións asignadas polo profesor, o que lle permite visualizar o progreso do alumno. O portafolios ou carpeta inclúe todo o que fai o alumno, como: apuntes ou notas de clases, traballos de investigación, guías de traballo e o seu desenvolvemento, comentarios de notas, resumes, probas escritas, autoavaliacións, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumno realizado polo profesor, etc.

Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.A realización en grupo dos traballos tutelados consistirá na profundización de algúns dos temas propostos polo profesor nos contidos da asignatura ou que garde algunha afinidade con eles. O grupo de alumnos cando decidan o traballo tutelado a realizar deberán comunicarllo ao profesor, indicando os seus integrantes, obter o seu visto bo e seguir o plan de tutorías que se estableza.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro Proba obxectiva Sesión maxistral Traballos tutelados Portafolios do alumno	Para un mellor rendimento na aprendizaxe e realización de traballos tutelados é importante consultar co profesor os avances que se vaian realizando progresivamente para ofrecer as orientacións necesarias en cada caso e así asegurar a calidade do proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A6 A18 A26 A31 A35 B8 B9	Nas sesións presenciais propoñeranse a realización de prácticas, lecturas e análise de documentos que poderán facerse en grupo, procurando así unha aprendizaxe colaborativa entre os membros do grupo. Fáranse dous obradoiros de control cos que se otorgarán os puntos por medio de unha proba obxetiva tipo test. Cada unha valera 20 puntos que serán concedidos sempre que se houbesen feito todas as prácticas propostas e se acade o apto na práctica de control, na que se poderá utilizar o seu portafolios con todo o material que o alumno teña recopilado sobre a materia, mediante un test similar ao da proba obxetiva do curso. En caso de non ter todas as prácticas ou non acadar o apto na práctica de control cada obradoiro valerá 10 puntos.	40
Proba obxectiva	A6 A13 A18 B2 B4	Farase unha proba obxetiva nas datas establecidas para exame final da asignatura que englobará os contidos da materia. A proba obxetiva será un test de resposta pechada, con catro alternativas e soio unha certa, e os erros restarán ¼ do valor dun acerto. Será necesario acadar 16 puntos (un 4 sobre 10) como mímino nesta proba para poder sumarlle aos puntos da proba os das restantes metodoloxias de avaliación. En caso de no chegar a dita puntuación mínima, a calificación do alumno otorgarase exclusivamente coa calificación de esta proba obxetiv, valorada sobre 10. Os puntos acadados nas outras metodoloxias de avaliación se lle gardarán para ser engadidos á puntuación obtida na proba obxetiva da segunda oportunidade, na rexerán os mesmos condicionantes que na primeira.	40

Portafolios do alumno	B2 B3 B4 B14	O alumno presentará na semana anterior ou posterior a do obradoiro de control para a súa valoración por parte do profesor a carpeta ordenada que pode ter formato dixital, ou ben un arquivador, pero que en calquera caso estará ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que conterá os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno ata o momento. O portafolios ou carpeta inclúe todo o que fai o alumno, como: apuntes ou notas de clases, traballos de investigación, guías de traballo e o seu desenvolvemento, comentarios de notas, resumes, probas escritas, autoavaliacións, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumno realizado polo profesor, etc. o cal será tido en conta polo profesor para a súa valoración	20
Outros			

Observacións avaliación
SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA: A calificación de APTO se acadará con 50 puntos, sendo necesario acadar como mínimo 16 puntos en a proba obxetiva final do curso. En caso contrario a calificación do alumno será a que resulte das probas obxetivas, valoradas ao 100%, sen engadir os puntos do traballo tutelado. Os traballos tutelados que os alumnos poderán realizar e incluir no portafolios, terán que ser da autoría orixinal dos membros do grupo, sen cometer plagio, e menos ainda "copiar e pegar" de outros traballos ou textos, se valorará: contenido (calidade do traballo; aspectos formales (justificación, metodología, objetivos, desarollo, citas en el texto, notas a pie de página, citas de fuentes de cuadros y fotografías, conclusiones, bibliografía utilizada, presentación, adianto da entrega y nº de participantes no grupo. O portafolios incluirá toda a documentación coa que traballe o alumno ao longo do curso: Diario de adicación a asignatura con indicación tanto da asistencia como do traballo non presencial ata completar as 150 da materia Apuntes, notas da ssesións e traballo autónomo. Todas as prácticas desenvolvidas, incluidos os test de autoavaliación propostos polo profesor Lecturas e outras fontes documentais anlizadas Traballo en grupo coa súa presentación Glosario de termos, esquemas e resumes dos contidos dos temas. SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL (alternativo ao sistema de avaliación continua): Para atender as necesidades especiais dos estudantes con dedicación a tempo parcial uo de modalidades específicas de aprendizaxe e apoio a diversidadede ofrécese un sistema de avaliación final, ao que poderán acollerse todos os alumnos que o dexesen. Asi mesmo, si por necesidades especiais o alumno necesitase algunha especificidade nas metodoloxias para a súa evaluación deberá indicalo ao profesor quen lle dará una alternativa adaptada as súas circunstancias particulares. O sistema de avaliación final consistirá nunha proba na fecha establecida pola Xunta de Facultad coa que o alumno obterá o súa calificación na asignatura. A proba será un cuestionario de preguntas tipo test ou preguntas abertas ou ambas. O test será de resposta pechada con catro alternativas, soio unha certa, e os erros restarán ¼ do valor dun acerto. As preguntas de resposta aberta poderán ser unha breve explicación, un resumo, unha representación e interpretación de gráficas, a resolución de problemas, etc A calificación de APTO se acadará con 50 puntos. No caso de avaliación final, se non se realizar a proba obxetiva, a calificación nesa convocatoria será NON PRESENTADO.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- AGULLÓ LEAL, FERNANDO L. (2011). Economía y empresa. Introducción a la economía. http://fagullo.info - BLANCO,JUAN y AZNAR, JUANA (2004). Introducción a la Economía. Editorial: McGraw-Hilll. Madrid

Bibliografía complementaria	-Krugman, P. y otros (2015). Fundamentos de Economía. Madrid: Reverte SA.-Mochón Morcillo, Francisco. Principios de Economía. Editorial: McGraw-Hill.-Mochón Morcillo, Francisco. Economía Teoría y Política. Editorial: McGraw-Hill.-Lipsey, Richard G.. Introducción a -Fisher, Stanley y otros. Economía. Editorial: McGraw-Hill.-Castro, Antonio y otro. Introducción a -Bilas, Richard. Teoría Microeconómica. Editorial: Alianza Editorial.-Brandson, William. Teoría y Política Macroeconómica. Editorial: Fondo de Cultura Económica.-Samuelson, Paul. Economía. Editorial: McGraw-Hill.-Varias autores. Enciclopedia Práctica de Economía. Editorial: Ediciones Orbis.-Cuervo-Arango Martínez, Carlos y otro. Introducción a Editorial: McGraw-Hill.-Alonso, A. y Bouso, P. Introducción Práctica a -Duarte, A. y otros. Curso Elemental de Micro y Macroeconomía. Editorial: Cívitas.-Varian, Hall R. Microeconomía Intermedia. Editorial: Antoni Bosch.-Méndez Morales, José S. Economía y la empresa. Editorial: McGraw-Hill.-Wonnacott P. y Wonnacott, R. Economía. Editorial: McGraw-Hill.-Blanco Ramos, Ignacio. Economía. Editorial: Everest.-Mochon Morcillo, Francisco. Economía Básica. Editorial: McGraw-Hill.-Ochando Claramunt, Carlos y otros. Elementos Básicos de Economía. Editorial: Tirant Lo Blanch.-Febrero, Ramón y otros. Qué es -Baldwin, Carlos y otro. Introducción General a -Burningham, David y otros. Economía. Editorial: Pirámide.-O´kean, José María. Análisis del entorno económico de los negocios. Una introducción a la macroeconomía. Editorial: McGraw-Hill.-Alba, Alfonso y otros. Economía, Teoría y Política. Libro de problemas. Editorial: McGraw-Hill.-Tugores, Jorge y otros. Introducción a -Lipsey, Richard G. Prácticas de Economía Positiva. Editorial: Vicens-Vives.-Gimeno, Juan A. y otro.Introducción a Editorial: McGraw-Hill.-Jiménez Aguilera Juan y otro. Cuestiones y ejercicios de Teoría Económica. Editorial: Pirámide.-Escribá, F. Javier y otros. Introducción Práctica a Editorial: McGraw-Hill.

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
Para cursa-la asignatura non é imprescindible ter coñecementos previos sobre temas económicos, ainda que os alumnos procedentes do bacherelato de CC Sociais disporán dunha formación previa que lles permitirá facer un menor esforzo porque xa estarán algo acostumados a medoloxía empregada nas analise económicas e a súa terminoloxía ao ter cursado Economía e Economía e organización de empresas.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías